

ПРВИ СТОМАТОЛОГ У КРАГУЈЕВЦУ - ДР АНДРИЈА ТАШКОВИЋ*Мирослав Орешчанин¹, Ранко Голијанин¹, Зоран Кецојевић¹, Владимир Биочанин²*¹*Завод за стоматологију, Крагујевац*²*Факултет медицинских наука, Крагујевац***THE FIRST DENTIST IN KRAGUJEVAC - DR ANDRIJA TASKOVIC***Miroslav Orescanin¹, Ranko Golijanin¹, Zoran Kecojevic¹, Vladimir Biocanin²*¹*The Institute of Dentistry, Kragujevac, Serbia*²*The Faculty of Medical Sciences, University of Kragujevac, Kragujevac, Serbia***САЖЕТАК**

Стоматолошки факултет у Београду основан је 1948. године. У прву годину студија уписало се 138 студената, а међу њима и Андрија Ташковић, који је студије завршио 1954. као студент генерације (просек оцена 9,6). Исте године дошао је у Крагујевац као први стоматолог, где је остао мање од годину дана. Радио је све стоматолошке послове и све хируршке интервенције. Стварајући услове за безбедан хируршки рад поставио је основе орално-хируршке делатности у Крагујевцу.

Кључне речи: медицина; историја; знамените личности; стоматолози; Србија.

Друштвени развој земље после Другог светског рата, а посебно убрзан развој здравствене службе и просвете, омогућили су оснивање првог Стоматолошког факултета, што је било неопходно због недовољног броја зубних лекара. Тада су стоматолошку службу обављали малобројни доктори

Слика 1. Др Андрија Ташковић

ABSTRACT

The Faculty of Dentistry was founded in 1948 when 138 students including Andrija Taskovic enrolled the first year. He graduated in 1954 as the best student in the generation (with average mark 9.6) and the same year he came to Kragujevac to be the first dentist. He remained there for less than a year. He performed all dental operations and by creating conditions for the safe surgical work and by performing surgical interventions, he developed the foundations of the oral-surgical activity in Kragujevac.

Key words: medicine; history; famous persons; dentists; Serbia.

медицине, специјалисте за болести уста и зуба и зубни лекари који су стоматолошки факултет завршили у иностранству (1, 2).

Влада Народне Републике Србије уредбом Б. С. бр. 387/48 од 21. 6. 1948. основала је Стоматолошки факултет у Београду (3). На прву годину студија уписало се 138 студената, међу којима је био и Андрија Ташковић родом из Беле Паланке. Студије је завршио 1954. године као најбољи студент генерације, с просечном оценом 9,6 (сл. 1–2) (Орешчанин М., лична архива). Убрзо затим запослио се у зубној

Слика 2. Диплома Стоматолошког факултета др Андрије Ташковића

амбуланти Дома народног здравља као први стоматолог у Крагујевцу. Аутору овог текста у писму од 7. 3. 2005. објаснио је зашто као студент генерације није остао да ради на факултету, већ је отишао у Крагујевац.

Уочи Другог светског рата родитељи су Андрију Ташковића по наговору пријатеља пријавили на конкурс за пријем ђака у Војнотехничку школу у Крагујевцу. Положио је пријемни испит и постао питомац елитне школе, што је била судбоносна прекретница у његовом животу. Био је одушевљен начином живота и школовања јер је школа била устројена на војним принципима. Питомци су носили привлачне официрске униформе и шапке с металним знаком ВТЗ (Војнотехнички завод) (слика 3). Школовање је схватио као шансу да побегне од сиромаштва. Паметан и амбициозан, захваљујући вредном раду и учењу, убрзо је постао први на ранглисти питомаца. У писму је написао: „Први боравак у Крагујевцу био је судбоносан за мене, јер сам доживео велику радост и понео са собом за читав живот заклетву – За Краља и Отацбину – и читавог живота сам се сећао тог завета и заклетве.“ Други светски рат прекинуо је његово школовање и снове, и он је постао,

Слика 3. Др Андрија Ташковић као питомац ВТЗ-а

као што је написао, „питомац на неограниченом одсуству“ (Орешчанин М., лична архива).

Године 1948. уписао је Стоматолошки факултет у Београду. Као симпатизер монархије носио је печат опозиције новом режиму, што му је стварало сталне проблеме. Једина одбрана од страха да ће бити истеран са факултета било је учење, па је дипломирао као најбољи студент прве генерације. И поред жеље, резултата и успеха није остао на факултету.

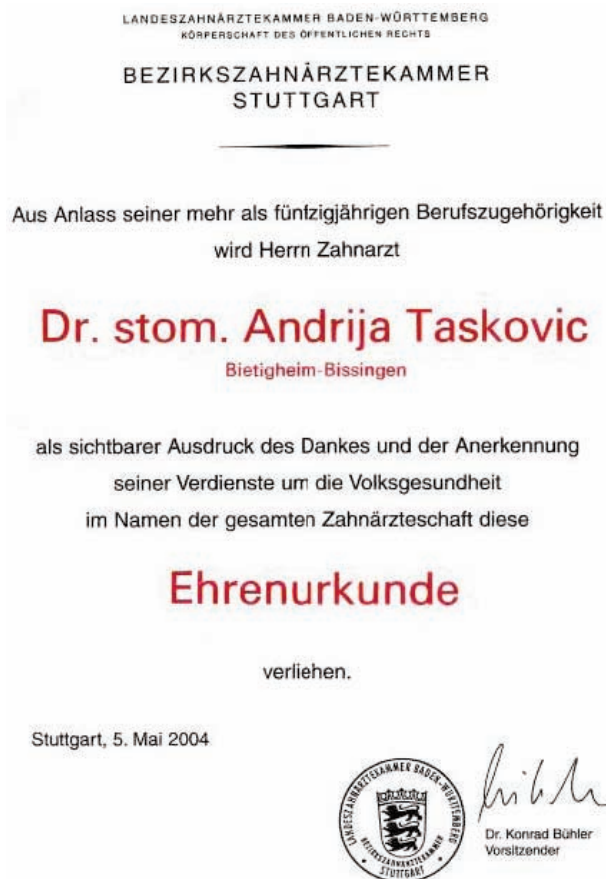
Успомена на школске дане проведене у Војнотехничкој школи, вероватно је један од разлога зашто је као стоматолог дошао у Крагујевац. У Крагујевцу је остао мање од годину дана (од 1954. до 1955), где је, осим што је обављао целокупан стоматолошки посао, поставио и основе орално-хируршке делатности, што је за то време био огроман напредак. Процес стерилизације подигао је на виши ниво (купио је стерилизаторе) стварајући тако услове за безбедан хируршки рад (слика 4). Своју асистенткињу Зору Недељковић послао је на Стоматолошки факултет у Београду да научи како се изводи стерилизација и како се асистира при орално-хируршким интервенцијама (Мачужић М., персонална комуникација).

Слика 4. Хируршка интервенција

Почетком 1955. године отишао је у Београд, где је радио на Специјалистичкој централној поликлиници, углавном као руководилац хируршког одељења. Шест месеци, од 8. 5. 1961. до 8. 1. 1962, специјализирао је чељусну хирургију на ВМА у Београду, код професора др Исидора Папа. Покушао је уградњу субпериосталних шинских имплантата код три пацијента, о чему је објављен чланак у *Политици* (Орешчанин М., лична архива). Из Београда је отишао у Зеницу (БиХ). Тамо је радио три године и постао републички инспектор зубарске службе. Године 1963. отишао је у Немачку где је успешно радио више деценија. За дугогодишњи рад 2004. године добио је од стоматолошке коморе округа Штутгарт почасну

диплому на којој је писало: „Као израз захвалности и признања за заслуге за здравствену службу у име целокупног зубног лекарства додељује се почасна диплома“ (слика 5).

Слика 5. Почасна диплома др Андрије Ташковића

Приликом прве прославе Дана установе, Завод за стоматологију Крагујевац додељује му захвалницу за велики допринос развоју стоматолошке струке и Завода.

ЛИТЕРАТУРА

1. Анђеоски Х, Обрадовић М, Голијанин Р. Историја стоматологије. Панчево: Стоматолошки факултет, 2011.
2. Тимотић Б. Увод у медицину. II издање. Београд: Елит-Медицина, 2004.
3. Довијанић П. Стоматолошки факултет у Београду, пет деценија, 1948–1998. Београд: Стоматолошки факултет, 1998.